

Werkwijze Overgang van leerlingen van BaO naar BaO

Juridische regels en gezamenlijke afspraken binnen samenwerkingsverband Onderwijscollectief

VPR Vastgesteld op 29 september 2025 in de deelnemersraad PO.

1. Inleiding

1.1. Waarom leerlingen overstappen naar een andere basisschool

Er zijn verschillende redenen waarom leerlingen overstappen van een reguliere basisschool naar een andere reguliere basisschool. De meest voorkomende zijn:

- Verhuizing en praktische overwegingen:
 - o Verhuizing naar een andere stad of wijk;
 - o Echtscheiding waarbij een nieuwe school dichterbij de woonplaats van een van de ouders ligt.
- Ontevredenheid en andere onderwijsvisie:
 - o Ontevredenheid over de kwaliteit van het onderwijs of de sfeer op de huidige school.
 - o Ouders hebben een andere visie op onderwijs en kiezen voor een school die beter aansluit bij hun opvattingen en waarden.
- Sociale en speciale behoeften:
 - o Problemen met pesten of sociale integratie.
 - o Specifieke onderwijsbehoeften die beter worden ondersteund op een andere school.
- Disciplinaire redenen:
 - o Schorsing of verwijdering van de huidige school.

In veel gevallen komt de wens om van school te veranderen vanuit de ouders zelf. Soms is het echter niet hun eigen wens, maar is een schoolwisseling toch noodzakelijk. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als een school handelingsverlegen is geworden en niet meer in staat is om de juiste ondersteuning te bieden aan een leerling. Een ander voorbeeld is wanneer een leerling vanwege disciplinaire redenen, zoals herhaaldelijk wangedrag, van school is verwijderd en een nieuwe school moet vinden.

1.2. Ouders kiezen de school voor hun kind

Als ouders de wens hebben om hun kind van school te laten wisselen, dan hebben zij de vrijheid om een andere (reguliere) basisschool te kiezen. Voor gespecialiseerd onderwijs zoals een SO of een SBO-school is eerst een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Zie hiervoor de TLV-route op de website van het Onderwijscollectief VPR. De richtlijn in dit document gaat over de overgang van een reguliere basisschool naar een andere reguliere basisschool.

1.3. Zorg- en onderzoeksplicht

Zorgplicht betekent dat scholen de taak hebben om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo goed mogelijke plek in het onderwijs te bieden. Zodra ouders hun kind schriftelijk

aanmelden, start de onderzoeksplicht van de school. De vorm van de schriftelijke aanmelding is hierbij vrij. Te denken valt aan o.a.: een inschrijfformulier, een brief of een bericht per mail. ¹ Na aanmelding heeft de school 6 weken de tijd om te onderzoeken of zij een passende onderwijsplek kunnen bieden die aansluit bij de onderwijsbehoeften van het kind. Als de school niet aan de onderwijsbehoeften kan voldoen, volgt een schriftelijk onderbouwde afwijzing aan ouders op basis van het schoolondersteuningsprofiel van de school, zoals omschreven staat in de schoolgids. En daarnaast heeft de school de verantwoordelijkheid om een zo goed mogelijke plek op een andere school aan te bieden.

Op [deze website](#) van de rijksoverheid kunt u alles teruglezen over de zorg- en onderzoeksplicht van de scholen.

1.4. Waarom deze werkwijze overgang BaO BaO

De inspectie van het onderwijs heeft in haar 4-jaarlijkse onderzoeksrapport van september 2024 vastgesteld dat in de zoektocht naar een andere school de keuzevrijheid en betrokkenheid van de ouders beter meegenomen moet worden. Daarom zijn eerder gemaakte afspraken over leerlingbesprekingen in de ROK's met deze nieuwe werkwijze aangepast.

Daarnaast zijn juridische afspraken over zorg- en onderzoeksplicht meegenomen in deze afspraken en zijn er afspraken gemaakt over de taken en verantwoordelijkheden die liggen bij scholen, besturen en samenwerkingsverband.

In de deelnemersraad is afgesproken dat we gezamenlijk deze richtlijn volgen wanneer ouders zelf (punt 2) of ouders en school samen (punt 3) op zoek gaan naar een andere passende basisschool voor hun kind/leerling. In deze uitwerking richten we ons specifiek op leerlingen die een BaO-BaO overstap maken en een specifieke ondersteuningsbehoefte hebben. De overstapprocedures voor leerlingen zonder extra ondersteuningsbehoeften liggen bij de schoolbesturen zelf en vallen buiten de scope van deze uitwerking.

2. Ouder(s) zoeken zelf een nieuwe basisschool

Ouders hebben de vrijheid om een andere reguliere basisschool voor hun kind te kiezen. Bij deze keuze nemen ouders contact op met de basisschool van hun keuze.

De school waar wordt aangemeld is verantwoordelijk voor het informeren van de ouders over de volgende procedurele stappen:

- Zodra ouders hun kind schriftelijk aanmelden, start de onderzoeksplicht van de school. De vorm van de schriftelijke aanmelding is hierbij vrij.²

¹ N.B. Er zijn voorbeelden bekend waarbij de geschillencommissie heeft geoordeeld dat een mondelinge aanmelding door ouders gezien werd als een officiële aanmelding, waarmee de onderzoeksplicht is ingegaan voor de school. Ouders hebben in deze voorbeelden expliciet genoemd hun kind op de school te willen plaatsen.

² N.B. Er zijn voorbeelden bekend waarbij de geschillencommissie heeft geoordeeld dat een mondelinge aanmelding door ouders gezien werd als een officiële aanmelding, waarmee de onderzoeksplicht is

- In een periode van 6 weken onderzoekt het bevoegd gezag van de school of er extra ondersteuning nodig is en of de school deze extra ondersteuning kan bieden. Indien er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om een besluit te nemen, kan een school de onderzoeksperiode eenmalig met 4 weken verlengen.
- Op basis van informatie van de ouders wordt dit onderzoek gedaan. Een school mag besluiten een aanmelding niet in behandeling te nemen als ouders onvoldoende gegevens overleggen die nodig zijn voor de voorbereiding van de toelatingsbeslissing. Het bevoegd gezag van de school mag alleen tot dit besluit overgaan als de ouders de gelegenheid hebben gehad om ontbrekende gegevens aan te vullen. Tot de gegevens zijn aangevuld wordt de termijn opgeschort om een beslissing op toelating te nemen.
- Hierna geeft school een terugkoppeling aan ouders, ze gaan over tot toelating of een schriftelijke afwijzing. De schriftelijke afwijzing volgt bij voorkeur na een mondelinge toelichting aan ouders. In deze afwijzing wordt vanuit het schoolondersteuningsprofiel, zoals omschreven staat in de schoolgids, onderbouwd waarom er niet wordt overgegaan tot toelating en waarom de school niet kan voldoen aan de extra ondersteuningsbehoeften van de leerling. Als de aanmelding niet leidt tot inschrijving, moeten de uitgewisselde persoonsgegevens worden verwijderd. De school is verantwoordelijk voor een zorgvuldige uitvoering hiervan.

Wanneer het gaat om een tussentijdse overstap van basisschool naar basisschool (PO-PO), neemt de nieuwe school na toestemming van ouders, contact op met de huidige school over de extra ondersteuningsbehoeften van de desbetreffende leerling. Ouders wordt expliciet om toestemming gevraagd om deze gegevens op te vragen bij de huidige school.

Bij verhuizende leerlingen heeft tussentijdse instroom de voorkeur. Ouders moeten hun kind minimaal 10 weken voor het gewenste tijdstip van toelating aanmelden op de school. Wanneer ouders dit hebben gedaan en de leerling toelaatbaar is, heeft het kind recht op een start op de gewenste toelatingsdatum ongeacht het instroommoment in het schooljaar. Bij een overstap wordt het dossier van een leerling, na toestemming van ouders, via een [OSO PO](#) naar de nieuwe school verzonden.

3. Ouders en school zoeken samen naar een andere basisschool

Alle scholen voor primair onderwijs (PO-scholen) hebben de verantwoordelijkheid om leerlingen die bij een andere (basis)school zijn vastgelopen, waarin een andere school handelingsverlegen is geworden of waarin het vertrouwen van ouders in de school beschadigd is, een nieuwe kans te geven. Het gaat hier uiteraard om leerlingen die (extra) ondersteuningsbehoeften hebben en die passend zijn binnen het regulier onderwijs.

ingegaan voor de school. Ouders hebben in deze voorbeelden expliciet genoemd hun kind op de school te willen plaatsen.

Uitgangspunten:

- De PO-school is verantwoordelijk voor een zorgvuldige communicatie met de ouders en zorgt hierbij waar mogelijk voor commitment.
- De PO-school gaat, in overleg met de ouders, zelf, op zoek naar een andere passende plek voor de leerling binnen het reguliere onderwijs.
- Wanneer het gaat om verwijderde leerlingen moet de school van herkomst hebben gehandeld volgens het 'Katern toelating en verwijdering leerlingen (PO)'.
O.a. het bevoegd gezag van de huidige school kan pas een definitief verwijderingsbesluit nemen wanneer de school een andere school bereid heeft gevonden om de leerling toe te laten. Het definitieve verwijderingsbesluit kan ook genomen worden wanneer ouders besluiten hun kind niet aan te melden op deze school.
- Bij eventuele thuiszittende leerlingen moet zijn gehandeld volgens "Aanpak zorgwekkend verzuim en thuiszitters Voorne-Putten en Rozenburg 2025-2028".
<https://www.onderwijscollectiefvpr.nl/wp-content/uploads/2025/04/Aanpak-Zorgwekkend-Verzuim-en-Thuiszitters-022025.pdf>
- Ouders hebben altijd het recht om zelf hun kind op hun school van voorkeur (schriftelijk) aan te melden.

Te volgen stappen en ieders taken en verantwoordelijkheden hierin:

1. Communicatie ouders:

- Directeur en/of IB/KC'er van de huidige school gaan in gesprek met ouders om inzicht te krijgen in de huidige situatie en de reden danwel wens om over te stappen naar een andere school.

2. Schrijven van onderbouwing:

- De IB/KC'er schrijft een onderbouwing voor een overgang van regulier naar regulier op basis van notities, plannen en het ontwikkelingsperspectief. De insteek is handelingsgericht.
- Het is voor het draagvlak helpend om deze onderbouwing samen op te stellen met de ouders en de schoolbegeleider (SB-er). Zo worden de perspectieven van ouders, school en extern meegenomen. Het verhaal is gericht op de stimulerende en belemmerende factoren van het kind met daaruit voortvloeiend de onderwijsbehoeften en reden waarom het binnen de context van de huidige school niet lukt om goed onderwijs te geven aan het kind.

3. Schoolselectie:

- De IB/KC'er vraagt aan de ouders welke scholen hun voorkeur hebben. De IB/KC'er stemt af met de schoolbegeleider en adviseert welke scholen eventueel passend kunnen zijn m.b.t. dekkend netwerk. Vanuit onze gezamenlijke visie is thuisnabij onderwijs wenselijk en zal eerst gekeken worden naar omliggende scholen in hetzelfde ROK.

4. Wijze van scholen benaderen afspreken:

- Samen met ouders wordt afgesproken bij welke school ze hun kind schriftelijk aanmelden. Na schriftelijke aanmelding start de onderzoeksplicht voor de school.
- Ouders kunnen hun kind bij meerdere scholen (schriftelijk) aanmelden, maar dienen hierin wel transparant te zijn. Bij aanmelding op meerdere scholen, moeten ouders op het aanmeldformulier aangeven of dit de eerste school van aanmelding, zijnde de

voorkeursschool van ouders is. Bij meerdere aanmeldingen heeft de eerste school van aanmelding onderzoeksplicht. Ook heeft deze school zorgplicht, samen met de huidige school. Wanneer de eerste school van aanmelding een schriftelijke afwijzing stuurt aan ouders, start de onderzoeksplicht van de tweede school van aanmelding.

N.B. De zorgplicht van voorkeursschool 1 stopt alleen als er een afwijzing plaatsvindt op een grond waarbij de zorgplicht stopt. (Zie punt 7 'bij afwijzing', welke afwijzingsgronden wel/geen zorgplicht hebben na afwijzing) Het kan dus zo zijn dat de zorgplicht na afwijzing van voorkeursschool 1 bij drie scholen tegelijkertijd ligt: huidige school, voorkeursschool 1 en voorkeursschool 2.

- Als onderdeel van de onderzoeksfase voert de voorkeursschool gesprekken, om te onderzoeken of zij kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeften van het kind. Het is zeer wenselijk dat ouders aanwezig zijn bij deze gesprekken. In overleg met en met toestemming van ouders kan besloten worden dat hun kind eerst anoniem besproken wordt met (een aantal van) de scholen in het ROK, zodat de (on)mogelijkheden van de scholen in de wijk inzichtelijk zijn.

5. Dossier delen in kindkans:

- IB/KC-er doet een aanmelding MDO BaO-BaO overgang in Kindkans en geeft in de aanvraag aan wat de vraag is richting andere scholen.
- School voegt het door ouders ondertekende toestemmingsformulier van het samenwerkingsverband toe en documenten die nodig zijn om de onderzoekende scholen inzicht te geven. Denk aan: De onderbouwing bij een zoektocht naar een andere reguliere school, het OPP, plan van aanpak van wat er ingezet is en het effect ervan en/of eventuele andere documentatie die een beschrijvend beeld geven.

6. Gesprekken:

- De IB/KC-er en/of directeur van de huidige school organiseert het MDO BaO-BaO met ouders en nieuwe school/scholen of organiseert de leerlingbespreking in het ROK. Indien het gaat om een leerling met extra ondersteuningsbehoeften zal ook het samenwerkingsverband hierbij worden uitgenodigd. De gesprekken zijn verkennend en onderzoekend, zodat ouders en een nieuwe school kennis kunnen maken en een nieuwe school inzicht kan krijgen in de ondersteuningsbehoefte van een leerling.
- School kan aan ouders uitleggen wat vanuit hun Schoolondersteuningsprofiel (SOP) wel en niet mogelijk is in ondersteuning. De IB/KC-er vult het eigen leerlingvolgsysteem en het dossier in Kindkans middels een gespreksverslag aan met de uitkomsten van de gesprekken.

N.B. als er meerdere MDO's plaatsvinden, dan wordt er per MDO een hulpvraag aangemaakt en een gespreksverslag met de verkregen inzichten en gemaakte afspraken toegevoegd in Kindkans.

7. Einde onderzoeksfase:

- Na de gesprekken (MDO's) in de onderzoeksfase besluiten ouders of zij over willen gaan tot inschrijving van hun kind bij de school van aanmelding.
- De school van aanmelding besluit of zij de leerling aannemen of sturen ouders een schriftelijk onderbouwde afwijzing op basis van hun SOP en de extra ondersteuningsbehoeften.

- Een afwijzing moet altijd verlopen volgens de juridische kaders en moet gefundeerd zijn, ouders hebben de mogelijkheid hiertegen in bezwaar te gaan.
- **Bij afwijzing:**
Een school mag een aanmelding van een leerling afwijzen:
 - Indien op de school waar de leerling is aangemeld geen plaatsruimte beschikbaar is en deze plaatsruimte overeenkomt met het toelatingsbeleid van het bestuur. Dit moet dan wel transparant vermeld worden bijv. op de website van de school (geen zorgplicht).
 - De grondslag van de school (bijzonder onderwijs) niet wordt onderschreven door ouders. (geen zorgplicht)
 - De school niet de vereiste ondersteuning voor de leerling kan bieden (wel zorgplicht)
 - De leerling op grond van zijn gedrag een bedreiging vormt voor de veiligheid van andere leerlingen. (wel zorgplicht)

Zorgplicht na afwijzing

- Bij een afwijzing, omdat er geen plaatsruimte is of op basis van de grondslag van de school, gaat de zorgplicht terug naar de huidige school waarop de leerling is ingeschreven. (huidige school van inschrijving heeft zorgplicht)
- In alle andere gevallen heeft de school van aanmelding samen met de huidige school de zorgplicht en hebben zij met elkaar de regie om samen met de ouders op zoek te gaan naar een passende school. Het kan in de praktijk dus voorkomen dat de zorgplicht bij meerdere scholen tegelijkertijd ligt. Het vinden van een passende school is op dat moment een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Als er door een van bovenstaande redenen niet overgegaan wordt tot het inschrijven van de leerling, start de selectie-, aanmeld- en onderzoeksprocedure opnieuw (zie stap 3, 4, 5 en 6) door de school/scholen waar de zorgplicht ligt. Als de leerling wordt ingeschreven op de school van aanmelding eindigt de onderzoeksfase.

N.B. Als de selectie-, aanmeld-, en onderzoeksprocedure vastloopt of meermaals gestart wordt, kan het samenwerkingsverband gevraagd worden om als onafhankelijke mediator op te treden. De regie blijft bij de school/scholen met zorgplicht. (zie paragraaf 4 *"Samenwerkingsverband als mediator"*)

8. Start op nieuwe school:

- De ouders hebben besloten (na 1 of soms meerdere MDO's) om over te gaan tot schriftelijke inschrijving bij een school van voorkeur.
- Voorafgaand aan de start op de nieuwe school stellen ouders en school een samenwerkingsovereenkomst op met daarin opgenomen: een plan van aanpak met doelen en bijbehorende interventies voor de eerste 6 weken. De directeur, IB/KC-er en SB-er (schoolbegeleider) van de nieuwe school zijn in the lead wanneer de leerling start op de nieuwe school.

9. Betrokkenheid SB-er oude school:

- De SB-er van de oude school is gemiddeld nog zo'n 6 weken betrokken om de start te monitoren. Zo schuift hij/zij aan bij tussen- en eind evaluatiegesprekken. Voorwaarde hiervoor is dat ouders uitdrukkelijk toestemming hebben gegeven voor deze vorm van

monitoring.

SB-er, afhankelijk van de uitkomsten, zet de status in Kindkans op afgerond wanneer:

1. De leerling is aangemeld op een andere BaO school en ouders geven geen toestemming voor een monitoringsproces.
2. De leerling is aangemeld op een andere BaO school, ouders toestemming hebben gegeven voor het monitoringsproces en de interventieperiode is afgelopen;
3. Er voor de leerling een MDO wordt gestart om een TLV-procedure te starten;
4. Er een andere oplossing is gevonden.

4. Samenwerkingsverband als mediator

Wanneer de relatie met de ouders zodanig verstoord is dat de ouders aangeven geen vertrouwen meer te hebben in de huidige school of wanneer de samenwerking of communicatie tussen school en ouders zeer stroef verloopt en er een onderwijsoverstap gemaakt dient te worden door het kind, dan kan de school aan het samenwerkingsverband vragen om op te treden als mediator. Vanuit de zorgplicht blijft de school de regievoerder in het zoeken naar een passende onderwijsplek. In afstemming met school en ouders kan het samenwerkingsverband één of meerdere onderdelen oppakken

- **Onafhankelijke Bemiddelaar:** De betrokken schoolbegeleider (of een buddy collega) treedt op als een neutrale derde partij die helpt bij het oplossen van conflicten tussen ouders en de huidige school. Dit betekent dat zij meervoudig onpartijdig zijn en proberen een eerlijke en werkbare oplossing te vinden. De schoolbegeleider luistert naar de zorgen en wensen van zowel de ouders als de scholen.
- **Faciliteren van Gesprekken:** De schoolbegeleider organiseert en begeleidt gesprekken tussen ouders, de huidige school en de nieuwe school. Dit kan zowel fysiek als online plaatsvinden. Het doel is om alle partijen hun standpunten en zorgen te laten delen en met elkaar een stap voorwaarts te maken in het proces.
- **Ondersteuning bij Overstap:** De schoolbegeleider helpt bij het opstellen van een plan voor de overstap. De scholen blijven verantwoordelijk voor de inhoud en uitvoering hiervan.
- **Advies en Informatie:** De schoolbegeleider geeft advies aan ouders en aan de school over de processtappen die ze moeten nemen en informeert hen over hun rechten en plichten. Dit kan ook inhouden dat ze, indien nodig, ouders en/of school doorverwijzen naar andere hulpbronnen of instanties.

5. Wanneer het niet lukt om een passende school te vinden

Als de PO-school geen passende plek kan vinden, de gesprekken met andere scholen niet tot een oplossing leidt en een leerling niet voldoet aan de criteria van een TLV, legt de PO-school contact met het eigen schoolbestuur. Het schoolbestuur zet zich in om een passende plek te vinden op een

van de scholen die onder het bestuur vallen. Indien dit niet lukt dan vindt er een opschaling plaats. De schoolbestuurder waar de zorgplicht ligt, schaalt de plaatsing van de leerling op en initieert een overleg met de betrokken directeuren, andere schoolbestuurder(s) en de bestuurder van het samenwerkingsverband. Doel van het overleg is het vinden van een onderwijsplek voor de leerling. Het is aan de betrokkenen, onder regie van het bestuur waar de zorgplicht ligt, om in het belang van de leerling tot een goede passende onderwijsplek te komen.

6. Als ouders niet mee willen werken

Als ouders niet mee willen werken en het zoeken naar een andere reguliere school de enige mogelijkheid is voor schoolgang, moet de school eerst proberen zelf mediation in te zetten, hierin kan de directeur van de school of een onafhankelijk iemand vanuit het schoolbestuur een rol spelen. Wanneer ouders in de weerstand blijven, kan het samenwerkingsverband gevraagd worden om als mediator op te treden. Ook kan de onderwijsconsulent gevraagd worden om advies te geven.

Bij leerplicht en zorgonthouding door ouders speelt de leerplichtambtenaar een belangrijke rol. Indien mediation niet tot een oplossing leidt, moet de school contact opnemen met de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar kan stappen ondernemen volgens de meldcode onderwijs en leerplicht om ervoor te zorgen dat de leerling de benodigde zorg en onderwijs krijgt.

Wanneer er bij ouders sprake is van onvrede en/of een geschil kunnen ouders de volgende stappen nemen:

1. Bij een geschil over de verwijdering van hun kind, kunnen ouders kiezen een bezwaarprocedure te volgen of andere wettelijke stappen te nemen.
2. Ouders kunnen Onderwijsconsulenten inschakelen voordat ze de stap maken naar de Geschillencommissie passend onderwijs. Onderwijsconsulenten kunnen bemiddelen.
3. Bij een geschil kunnen ouders ervoor kiezen om deze aanhangig te maken bij de Geschillencommissie passend onderwijs.
4. Als laatste optie kunnen ouders een oordeel vragen bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit kan indien zij van mening zijn dat het bevoegd gezag bij een verwijdering een verboden onderscheid heeft gemaakt of gediscrimineerd op grond van handicap of chronische ziekte.